

članki in razprave

GRB SOCIALISTIČNE REPUBLIKE SLOVENIJE

Janez Kos

Grb Socialistične republike Slovenije je sestavljen iz več delov, ki so jih oblikovali v času narodnoosvobodilnega boja (1941–1945) in po njem vse do sprejetja slovenske ustave 1947.

Poglavitni del grba Socialistične republike Slovenije je simbol Triglava, najvišje slovenske gore; to so trije stožci, od katerih je srednji višji, stranska pa sta enaka. To je tisti del sedanjega grba slovenske republike, okrog katerega so se nanizali še drugi. Triglav je bil že od druge polovice 18. stoletja slovensko narodno znamenje, simbol slovenstva in slovenskega domoljublja. Mnogi pesniki so peli o njem, posebej pa naj tu omenimo besede dr. Jožeta Rusa: „Triglav! Naše nacionalno znamenje! koliko predstav najbujnejše fantazije je moralo biti zgoščenih okrog njegovega imena“.¹

Slovenci nismo imeli svojega narodnega in tudi ne državnega grba. Na grbu Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, določeni z vidovdanske ustavo 1921, je kot „slovenski“ grb nastopal modri ščit s tremi zlatimi šesterokrakimi zvezdami nad belim polmesečem. Zvezde so bile posnete po grbu grofov Celjskih, polmeseček pa so vzeli iz takomenovanega „grba Ilirije“. V času med leti 1919 in 1921 je bil kot „slovenski“ grb vključen v začasni grb Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev predelan „grb Ilirije“: peterokraka zvezda nad srebrnim polmesečem na modrem ščitu. (Božo Otorepec o grbih v Sloveniji, Enciklopedija Jugoslavije, 3. zv., Zagreb 1958, str. 587)

Podobo Triglava, znak Osvobodilne fronte slovenskega naroda, srečamo ob razmahu narodnoosvobodilnega boja v zadnji tretjini leta 1941. Izmislila sta si jo arhitekta Majran Tepina in Edo Ravnikar in jo predlagala na neki seji matičnega odbora Osvobodilne fronte arhitektov.² Za ta znak sta se odločila zato, ker ga je bilo mogoče hitro in enostavno narisati. Pomislimo pa tudi,

Triglav na žigu županije Bohinjska Srednja vas, odtisnjen leta 1887. Kot heraldični znak na tem žigu prvič srečamo podobo Triglava. (Arhiv SR Slovenije, Deželno predsedstvo Kranjske – konvoluti, konvolut št. 6, spis 2986)

ali ju morda ob upodobitvi ni prevečala misel pesnika: „Ob borbi in viharjih stoj trdno kakor Triglav, tvoj čas bo napočil...“ Kako srečno so izbrali lik Triglava za znak Osvobodilne fronte, ta simbol domoljublja, svobode in boja zanjo, Triglav, ki dotlej še ni imel svoje simbolične upodobitve, potrjuje njegova nagla uveljavitev. To ni bila le dobra likovna rešitev, bila je vse kaj več kot samo petkrat prelomljena črta; upodobitev Triglava je imela magično moč jasnega izraza pripadnosti narodnoosvobodilnemu boju. Kako globoko so ljudje doživljali njegovo moč, je v svojem dnevniku konec oktobra 1942 izpovedal Edvard Kocbek, ko je nekje nad Vrhniko s tovariši iz vodstva narodnoosvobodilnega boja zagledal „presladki in pretresljivi simbol osvobodilnega boja – Triglav. Obstali smo kakor onemeli. Sleher ni med nami je stegnil roko in pokazal njegovo smer. Redkoslovesen trenutek je bil to, ko smo tako nepričakovano in neprisiljeno doživeli stik med zgodovino in naravo.“³

Ohranjeni dokumenti poleti 1941 še ne omenjajo Triglava kot znaka Osvobodilne fronte. Lik Triglava je prvič dokumentiran na trosilnem listku, kakršne so trosili po ljubljanskih ulicah pripadniki OF 28. oktobra 1941, na predvečer praznovanja 29. oktobra. Poročilo izvršnega odbora Osvobodilne fronte o praznovanju 29. oktobra pa pravi, da je „na zidovih mrgolelo znakov OF“, vendar ne omenja posebej lika Triglava.⁴

Trosilni listek z znakom Osvobodilne fronte, na katerega je knjižničar Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani napisal datum 28.10.1941, ko ga je pobral na ulici (Hrani ga rokopisni oddelek Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani).

Oktober in novembra 1941 je bil znak Triglava kot simbol Osvobodilne fronte že splošno uveljavljen. Pojavil se je tudi v novi naslovnici Slovenskega poročevalca, Informativnega vestnika Osvobodilne fronte.⁵ V komunističnem Izvršnem odboru Osvobodilne fronte 2. decembra 1941 piše, da so bile za praznik 1. decembra 1941, ko je Osvobodilna fronta uspešno izvedla že drugo plebiscitarno manifestacijo svojih pripadnikov, ljubljanske ulice posute s slovenskimi zastavicami, z zidov pa so „blesteli znaki Osvobodilne fronte – Triglav s črkami OF“.⁶

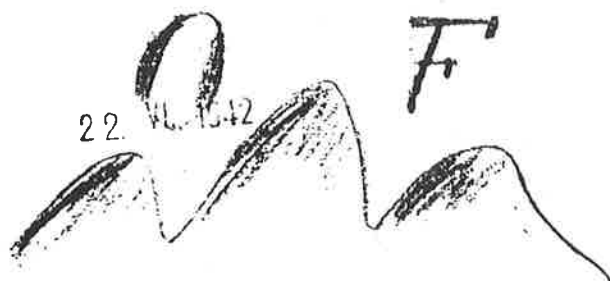

9-12-1942

SMRT FAŠIZMU

 ŽIVELI PARTIZANI

BOJ ZA SVOBODO

9-12-1942

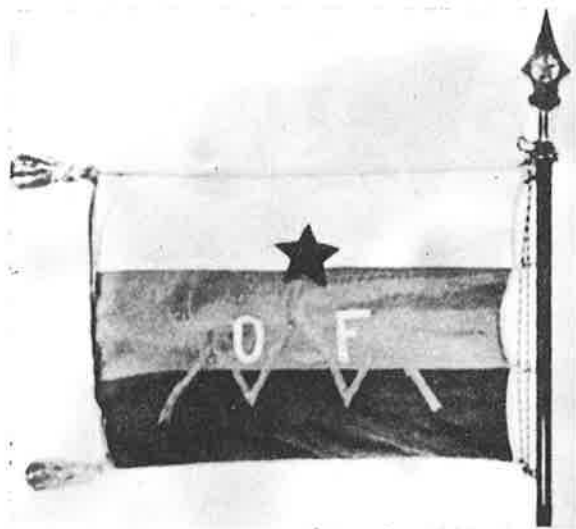
Znaki OF na trosilnih listkih, ki so jih našli na ljubljanskih ulicah 1. januarja in 16. februarja 1942(1), 9. aprila 1942 (2) in 22. junija 1943 (3). Hrani jih rokopisni oddelek Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani.

Znak Osvobodilne fronte, narisana 15. maja 1942 na steni transformatorske postaje ob izlivu Gradaščice v Ljubljano. (Fotografski dokumenti o boju Komunistične partije Slovenije II/1, Ljubljana 1966, str. 145)

Vsi ti prvi znaki Osvobodilne fronte so imeli poleg stožcev Triglava napisani še črki OF (Osvobodilna fronta) – kratico, ki sta jo v prvih številkah Slovenskega poročevalca uvedla njegova sodelavca Albert Zornada in Mitja Ribičič.⁷ Kratico OF so sprva pisali na razna mesta, končno pa se je ustalila med stožci. Druga bistvena sestavina sedanjega grba je peterokraka zvezda nad srednjim, višjim stožcem Triglava. Rdeča peterokraka zvezda je bila že uveljavljeni znak komunis-

tičnega gibanja. Na „zastavi slovenskih partizanov“ se je rdeča zvezda pojavila po odloku Glavnega poveljstva slovenskih partizanskih čet iz oktobra 1941,⁸ obenem pa se je začela pojavljati tudi na znaku Osvobodilne fronte, vendar v njem še ni imela ustaljenega mesta niti ni bila tako obvezna kot je bila na zastavi, saj je imel celo Slovenski poročevalec v naslovnici včasih znak OF z zvezdo, drugič pa zopet samo simbol Triglava s kratico OF brez zvezde.

Zvezda nad simbolom Triglava na zastavi, ki so jo konec leta 1942 podarile ljubljanske ženske Varnostno obveščevalni službi OF. (Kronika NOB Ljubljana Rožna dolina, Ljubljana 1975, str. 38-40).

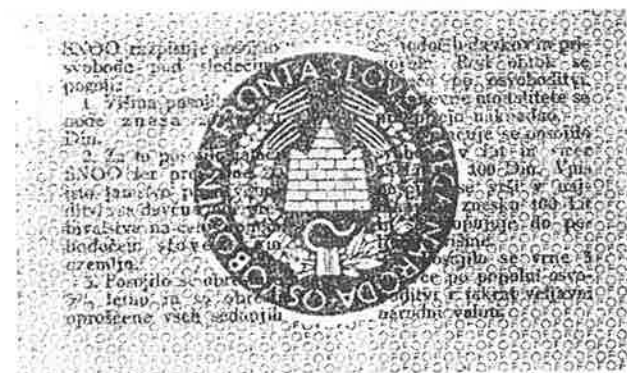
Foto IV. Koncem oktobra 1943. Jč. 27. a.

Znak Osvobodilne fronte na naslovnici Slovenskega poročevalca iz konec oktobra 1943, ki jo je izrisal arh. Vlasto Kopač; rdeča zvezda nad najvišjim stožcem Triglava je odtisnjena posebej z gumijasto štampljko.

Po sprejemu odloka o priključitvi Slovenskega Primorja združeni Sloveniji in Jugoslaviji sredi septembra 1943 in po zasedanju zbora odposlancev slovenskega naroda v začetku oktobra istega leta v Kočevju so po zamisli Franceta Bevka, podpredsednika Narodnoosvobodilnega sveta za Primorsko Slovenijo in tajnika istega sveta dr. Aleša Beblerja vnesli v znak nov del, valovite črte v vazonju lika Triglava, simbol slovenskega morja. Prve risbe dopolnjenega znaka je izdelal akademski slikar Božidar Jakac. Njegov osnutek za poštno znamko, ki ga je datiral 16. oktobra 1943, ima vse dotlej razvite dele prihodnjega državnega grba: lik Triglava, morja, zvezdo in še kratico OF, ki pa je kmalu odpadla. Bolj kot znak na tem osnutku je znan znak Osvobodilne fronte na Jakčevih osnutkih obveznice triodstotnega posojila narodne osvoboditve, ki jih je konec oktobra 1943 izdal izvršni odbor Osvobodilne fronte.⁹

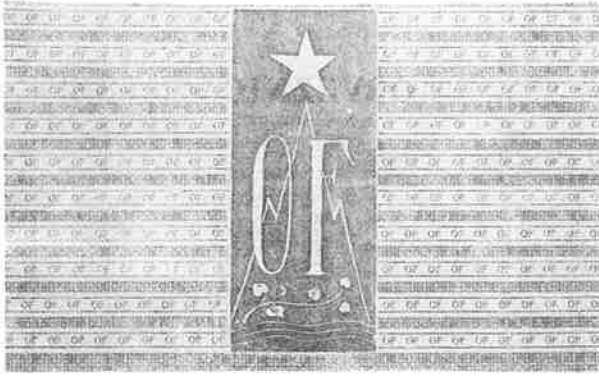

Prednja in zadnja stran obveznice petodstotnega posojila svobode za 1000 lit, ki so jo natisnili po osnutku arh. Eda Ravnikarja konec aprila 1942, v tiskarni Bratje Tuma v Ljubljani (Peter Kos, Slovenska partizanska plačilna sredstva, Ljubljana 1977, str. 53). Na zadnji strani je znak Osvobodilne fronte obdan z vencem klasja in zimzelena, ki ga povezuje trak, zgoraj pa je zvezda.

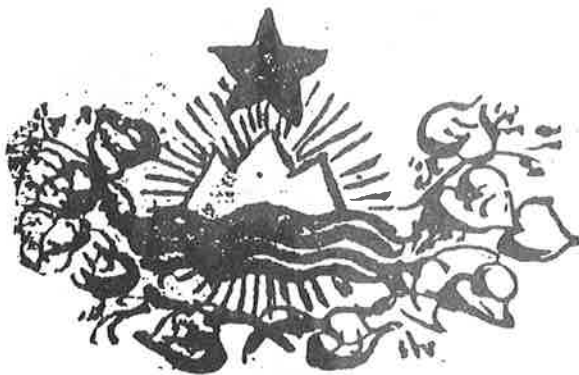
Prednja in zadnja stran obveznice petodstotnega posojila svobode za 50 lir, katere osnutek je izdelal arh. Vlasto Kopač; izdali so jo v zadnji tretjini leta 1942 (Peter Kos, Slovenska partizanska plačilna sredstva, Ljubljana 1977, str. 61). Znak na zadnji strani ima razen valovnice pod Triglavom in zvezde že vse dele kasnejšega državnega grba.

Na denarnih bonih, ki jih je leta 1944 in 1945 izdelal po pooblastilu predsedstva Slovenskega narodnoosvobodilnega sveta (z dne 12. marca 1944) Denarni zavod Slovenije pri predsedstvu Slovenskega narodnoosvobodilnega sveta, zasledimo novo stopnjo razvoja grba, ki sta jo

Zadnja stran obveznice tridstotnega posojila narodne osvoboditve iz konca oktobra 1943, katere osnutek je izdelal akademski slikar Božidar Jakac (Peter Kos, Slovenska partizanska plačilna sredstva, Ljubljana 1977, str. 79). Pod likom Triglava so tri valovite črte, simbol morja, in lipova vejica, star simbol slovanstva

nakazala s svojimi osnutki že arhitekta Edo Ravnikar in Vlasto Kopač. Osnutke za plačilne bone, ki so jih izdali konec septembra 1944, je izdelal arh. Branko Simčič, osnutke za plačilne bone, ki so jih izdali spomladi 1945 v Beogradu, pa neznan avtor.¹⁰ Na obeh bonih so

Osnutki grba, ki jih je arh. Branko Simčič napravil v začetku leta 1944 (hrani jih avtor).

povsem enaki grbi: Triglav z valovitimi črtami v vznožju je obdan z nekakšnim vencem žarkov, ki zgoraj, nad najvišjim stožcem oklepajo peterokrako zvezdo. Kratice OF ni več, kar je likovni izraz uveljavitve slovenske državnosti. Ta državnost je torej za svoj simbol prevzela dotedanji znak Osvobodilne fronte in tako tudi simbolično izrazila, da je plod njenega boja.

Grb na prednjih straneh plačilnih bonov za pet lir, osnutek za prvega, ki je izšel konec septembra 1944, je izdelal arh. Branko Simčič, avtor drugega osnutka pa je neznan (izšel je spomladi 1945 v Beogradu) (Peter Kos, Slovenska partizanska plačilna sredstva, Ljubljana 1977, str. 105, 121)

Grb na priznanici, katere osnutek je izdelal arh. Branko Simčič, izdal pa jo je oktobra 1944 Denarni zavod Slovenije, pri predsedstvu Slovenskega narodnoosvobodilnega sveta (Peter Kos, Slovenska partizanska plačilna sredstva, Ljubljana 1977, str. 111)

V letu 1944 je arh. Branko Simčič iskal še drugačne upodobitve grba. Poskusil se je opreti na staro tradicijo grbov. Triglav z morjem je postavil na temen ščit, nad njim je postavil peterokrako zvezdo, ščit sam pa obdal z lipovinoma vejicama in trakom. Podoba grba na ščitu pa

se ni uveljavila, četudi so jo veliko uporabljali, pač pa sta lipovi vejici in trak, ki ju povezuje, prišli v kasnejšo podobo grba.

Osnutek grba, ki ga je v začetku leta 1944 izdelal arh. Branko Simčič in ga poslal predsedstvu Slovenskega narodnoosvobodilnega sveta. S tem osnutkom je povezana anekdota, da je v grbu „preveč valovitih črt, ker bomo imeli Slovenci bolj malo morja“. Črke na traku pomenijo Smrt fašizmu – svobodo narodu. (Osnutek hrani Arhiv Inštituta za zgodovino delavskega gibanja v Ljubljani, Zbirka partizanskega tiska XXVIII/2)

Arhitekt Branko Simčič je marca 1944 izdelal naslovno pisemskega papirja in osnutek za žig predsedstva Slovenskega narodnoosvobodilnega sveta. Na njima je upodobil grb s Triglavom in morjem, obdana s trakom povezanim vencem žitnih klasov, ki zgoraj oklepajo peterokrako zvezdo. To je podoba sedanjega republiškega grba, ki je ob ustavni uzakonitvi dobila samo še lipovi vejici. Venec žitnih klasov okoli srednjega dela grba je gotovo posnet po grbu Sovjetske zveze in po znaku, ki so ga jugoslovanski komunisti uporabljali v dvajsetih letih.

**PREDSEDSTVO
SLOVENSKEGA NARODNO OSVOBODILNEGA SVETA**

Grb na naslovnici pisemskega papirja in na žigu predsedstva slovenskega narodnoosvobodilnega sveta, katerih osnutka je izdelal arh. Branko Simčič marca 1944 (Arhiv SR Slovenije, Predsedstvo SNOS, spis 2045/46-2).

Na svoji prvi seji 26. aprila 1945 je predsedstvo Slovenskega narodnoosvobodilnega sveta sprejelo osnutek grba, ki je bil narejen iz pločevine.¹¹ Ne vemo ne kdo ga je napravil ne kakšen je bil, vendar smemo z gotovostjo trditi, da se ni mogel razlikovati od grba na Simčičevih pisemskih naslovnica in žigu. Na fotografijah dvorane v Ajdovščini, v kateri so 5. maja 1946 razglasili slovensko narodno vlado, in dvorane v Ljubljani, v kateri je bilo 9. in 10. septembra 1946 drugo zasedanje Slovenskega narodnoosvobodilnega sveta, so prav take podobe grbov, kot jih je izrisal Simčič. Odločitev predsedstva Slovenskega narodnoosvobodilnega sveta 26. aprila 1945 je bila prva uradna odločitev o podobi prihodnjega republiškega grba.

Sledili smo nastajanju in združevanju osnovnih delov grba v celoto in se pri tem nismo trudili poiskati vseh številnih likovnih rešitev, različnih od avtorja do avtorja, ker nam to ne bi prav nič pomagalo izboljšati slike razvoja našega republiškega grba. Oblika posameznega dela, njegovo mesto v celoti ne razmerje med posameznimi deli ni bilo še z ničemer določeno oziroma predpisano. Vsak avtor je bil pri svojem oblikovanju grba svoboden, vendar pa so vsi upoštevali njegove osnovne sestavine.

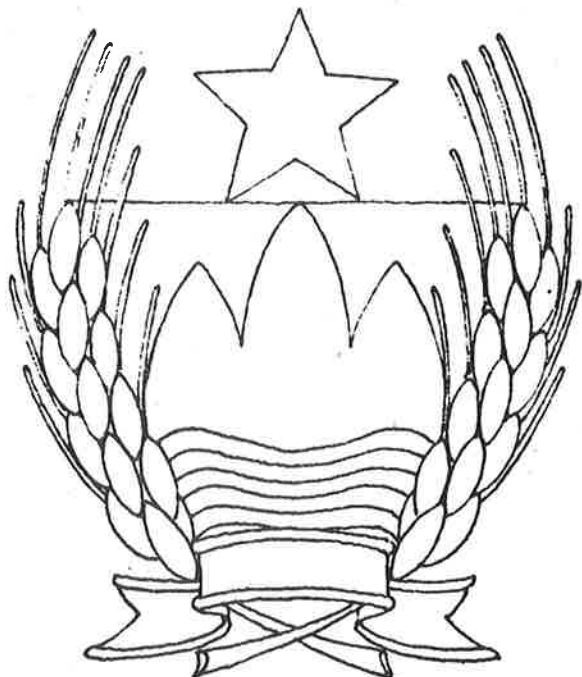
Vprašanje končne podobe grba se je postavilo šele ob pripravah osnutka ustave Ljudske republike Slovenije, to je po drugem zasedanju Slovenskega narodnoosvobodilnega sveta. Sprožilo ga je predsedstvo narodne vlade Slovenije. Iz dopisa organizacijskega sekretarja predsedstva Slovenskega narodnoosvobodilnega sveta Josipa Globevnika z dne 19. oktobra 1946¹² izvemo, da je predsedstvo poklicalo nekaj arhitektov in profesorjev, naj napravijo osnutke republiškega grba. Svoje osnutke so predložili inž. arh. Boris Kobe, inž. arh. Franz, akademski slikar Anton Gojmir Kos, inž. Herman Hus, inž. arh. Edo Ravnikar in inž. arh. Branko Simčič. Pred-

Osnutek grba Ljudske republike Slovenije, ki ga je oktobra 1946 izdelal arh. Branko Simčič in ga je predsedstvo Slovenskega narodnoosvobodilnega sveta sprejelo ter predložilo predsedstvu narodne vlade Slovenije, pripravljalki osnutka ustave (Arhiv SR Slovenije, Predsedstvo SNOS, spis 2045/46-3)

loženi osnutki se po vsebinski zasnovi niso bistveno razlikovali, nišo pa si bili podobni po likovni izvedbi. Pregledali so jih predsednik predsedstva Slovenskega narodnoosvobodilnega sveta Josip Vidmar, predsednik narodne vlade Miha Marinko in podpredsednik vlade dr. Marjan Brecej, soglasno pa so se odločili za osnutek arhitekta Branka Simčiča. Simčičev osnutek je predsedstvo poslalo v dveh izvodih predsedstvu narodne vlade, ki je enega poslalo v Beograd, kjer so hoteli uskladiti podobe republiških grbov. Slovenski osnutek v Beogradu ni doživel nobene spremembe, saj je bil 15. decembra 1946 objavljen v dnevnem časopisju v bistvu nespremenjeni Simčičev osnutek.

EMBLEM F.L.R. SLOVENIJE

Osnutek inž. Hermana Husa

Osnutek arh. Borisa Kobeta

Osnutek arh. Franza

V javni razpravi o osnutku ustave je bilo danih več pripomb in predlogov za dopolnitev republiškega grba. Pripombe so se nanašale na določitev barv posameznih delov grba, na napis na traku, na obogatitev grba z lipovimi vejicami, kakor tudi na sam opis grba. Ustavodajni odbor ustavodajne skupščine je te predloge sprti obravnaval.¹³ Na svoji drugi seji 2. januarja 1947 se je ustavodajni odbor odločil, da v osnutek ustave ne bo vnesel določil o barvah grba. Na tej seji je njegov član dr. Marjan Brecej sporočil, da bo vlada pripravila „predlog novega osnutka grba, ki vsebuje v povezavi s trakom lipovo cvetje kot znak slovanstva, s čimer bi odpadla vsaka potreba, vstaviti v trak kak datum, za kar so bile izražene želje“. Na svoji osmi seji 8. januarja

Osnutek akademskega slikarja Antona Gojmirja Kosa

OSNUTEK USTAVE

LJUDSKE REPUBLIKE
SLOVENIJE

Osnutek grba na naslovni strani osnutka ustave Ljudske republike Slovenije, ki je izšel 15. decembra 1946 kot priloga Slovenskega poročevalca

Osnutek arh. Eda Ravnikarja

1947 je ustavodajni odbor sprejel končno besedilo tretjega člena osnutka ustave, ki govori o republiškem grbu. Predlagala sta ga dr. Marjan Brecej in Anton Ingolič, zadnji stavek opisa grba pa sta že na tretji seji predlagala Anton Ingolič in dr. Anton Melik.¹⁴ Imenovani člen je določal: „Državni grb Ljudske republike Slovenije je polje, obdano z žitnim klasjem. Klasje je spodaj povezano s trakom in prepleteno z lipovimi listi. Med vrhovoma klasja je peterokraka zvezda. V spodnjem delu polja so na dnu tri valovite črte, predstavljajoče morje. Nad njimi se dvigajo trije stožci, katerih srednji je višji, stranska pa sta enaka; stožci predstavljajo Triglav.“ To besedilo je bilo kot tretji člen ustave Ljudske republike sprejeto na zadnji seji Ustavodajne skupščine 16. januarja 1947.

Nov osnutek grba Ljudske republike Slovenije, ki je bil objavljen v časnikih v začetku januarja 1947; pripravil ga je arh. Branko Simčič.

V slovesni objavi ustave Ljudske republike Slovenije je na prvem listu natisnjen grb, izrisan z rdečo barvo, vse ploskve pa so zlate, le zvezda je rdeča. Ta grb se v podrobnostih razlikuje od zadnjega objavljenega osnutka in je sploh ličnejši: Triglav je nekoliko višji, klasi so polni in z osinami segajo prav do zvezde pa tudi lipovi listi so razporejeni bolj dognano. To upodobitev grba moramo šteti za izvirno.¹⁵ Opis grba v ustavi iz leta 1963 je doživel le stilistične spremembe, v nespremenjeni obliki je bil vključen tudi v ustavo iz leta 1974.¹⁶

Grb Socialistične republike Slovenije, objavljen v slavnostni objavi Ustave Ljudske republike Slovenije leta 1947

Opombe

- 1 Evgen Lovšin, Stanko Hribar in Miha Potočnik: Triglav, gora in simbol, Ljubljana 1979, str. 9, 10
- 2 Izjava inž. Marjana Tepina
- 3 Edvard Kocbek: Tovarišija. Dnevniški zapiski od 17. maja 1942 do 1. maja 1943, Ljubljana 1949, str. 235
- 4 Slovenski poročevalec 1938–1941, Ponatis Slovenskega poročevalca iz leta 1938 in 1941 Informacijskega vestnika Osvobodilne fronte, Ljubljana 1951, str. 177
- 5 Slovenski poročevalec, 8. november 1941

- 6 Slovenski poročevalec 1938–1941, Ponatis Slovenskega poročevalca iz leta 1938 in 1941 Informacijskega vestnika Osvobodilne fronte, Ljubljana 1951, str. 203
- 7 Adolf Arrigler: Prve ciklostilne tehnike, Ljubljana v ilegali 1, Ljubljana 1959, str. 268
- 8 Slovenski poročevalec 1938–1941, Ponatis Slovenskega poročevalca iz leta 1938 in 1941 Informacijskega vestnika Osvobodilne fronte, Ljubljana 1951, str. 160
- 9 Peter Kos: Slovenska partizanska plačilna sredstva, Ljubljana 1977, str. 79
- 10 Peter Kos, Slovenska partizanska plačilna sredstva, Ljubljana 1977, str. 105, 121
- 11 Arhiv SR Slovenije, Predsedstvo SNOS, fasc. 10. mapa 1/1
- 12 Arhiv SR Slovenije, Predsedstvo SNOS, spis S 2045/46-3
- 13 Arhiv Skupščine SR Slovenije, Ustavodajni odbor Ustavodajne skupščine LRS 1946–1947, spisi Pr 2, 5, 8, 13, 16, 18, 20 in 22
- 14 Arhiv Skupščine SR Slovenije, Ustavodajni odbor Ustavodajne skupščine LRS 1946–1947, Zapisniki sej Ustavodajnega odbora
- 15 Drugačne in barvne upodobitve slovenskega republiškega grba nimajo nikakršne zakonske podlage. V knjigi Milana Popovića in Miloša Jovanovića Državni simboli i druge javne oznake u Socialističkoj federativnoj republici Jugoslaviji. Pojam, upotreba i zaštita (Beograd 1979) ima tako imenovani grb SR Slovenije te iste barve: lika Triglava in morja sta modra, klasje je rumeno, lipove vejice so zelene, trak in zvezda pa sta rdeča
- 16 Opis grba je v ustavi SR Slovenije iz 1963 podan v 10. členu, v ustavi iz 1974 pa v 8. členu; opisa sta enaka: „Grb Socialistične republike Slovenije je polje, obdano z žitnim klasjem. Klasje je spodaj povezano s trakom in prepleteno z lipovimi listi. Med vrhovoma klasja je peterokraka zvezda. V spodnjem delu polja so na dnu tri valovite črte, ki predstavljajo morje. Nad njimi se dvigajo trije stožci, ki predstavljajo Triglav; srednji stožec je višji, stranska dva pa sta enaka.“

SUMMARY

THE COAT OF ARMS OF THE SR OF SLOVENIA

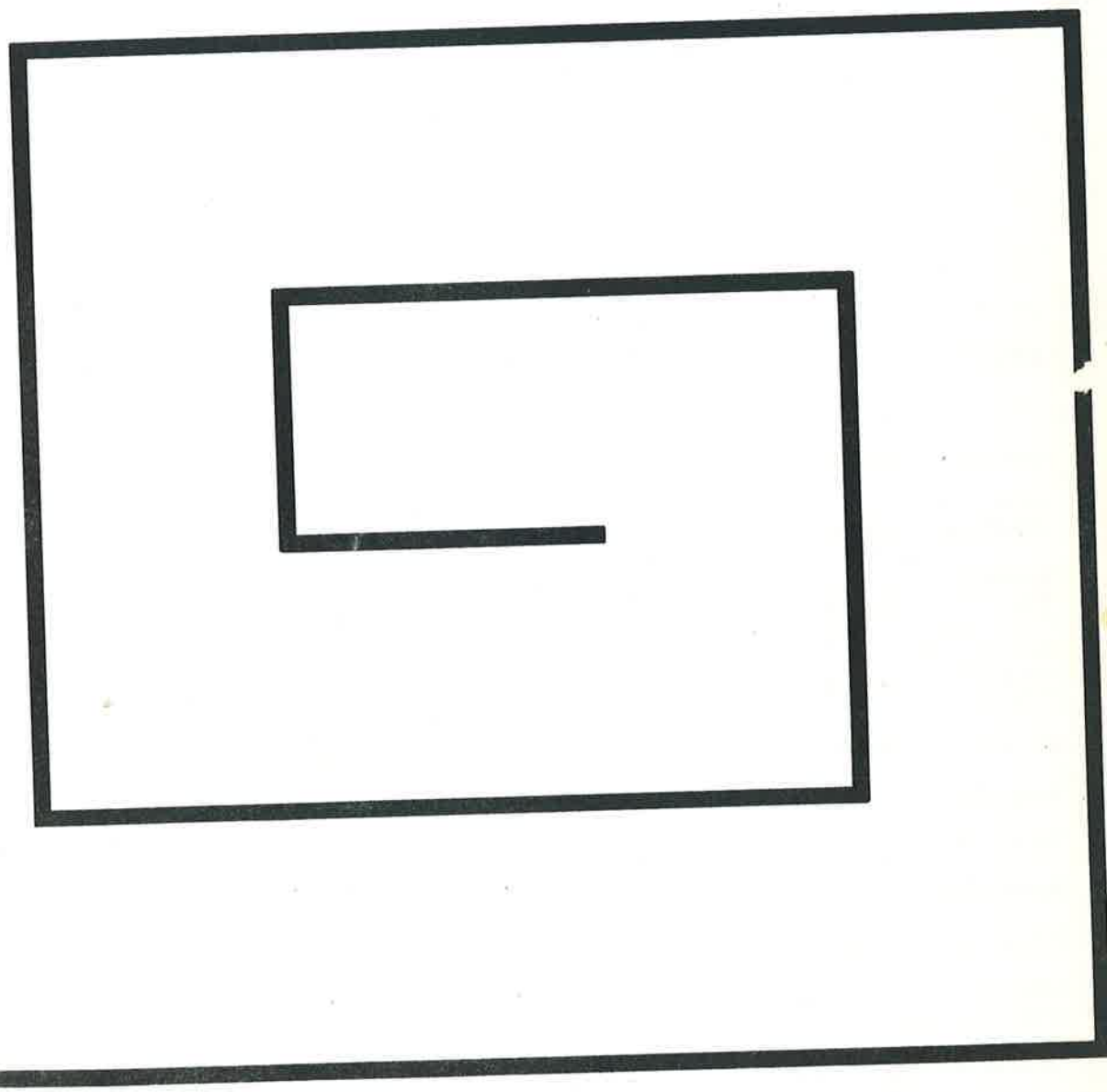
Janez Kos

The author describes formation of the coat of arms of the Socialist Republic of Slovenia from 1941 until its constitutional legalization in 1947. It has developed from the symbol of the Liberation Front of the Slovene Nation. To the symbol of Triglav, traditional for the Slovene nation, a five-pointed star, the symbol of the sea and a band were gradually added.

II 98181/6 H
LX/2007

arhivi

**Glasilo Arhivskega društva in arhivov Slovenije
 Letnik VI, številka 1—2 Ljubljana 1983**

BIBLIOTEKA SLOVENSKE AKADEMIJE
ZNANOSTI IN UMETNOSTI V LJUBLJANI

II 98181/6 H

arhivi

**Glasilo Arhivskega društva in arhivov Slovenije
 Letnik VI, številka 1—2
 Ljubljana 1983**